

Notitie

Contactpersoon Aida Tursic

Datum 17 juni 2014

Kenmerk N002-1223846AIT-los-V01-NL

Aanvulling/actualisatie m.e.r.-aanmeldnotitie FrieslandCampina Lochem

1 Inleiding

FrieslandCampina Butter & Milkpowder (verder FrieslandCampina) heeft op 5 juni 2013 een aanmeldnotitie m.e.r.-beoordelingsplicht ingediend bij de omgevingsdienst Achterhoek in het kader van een revisievergunning. FrieslandCampina is voornemens om een revisievergunning in het kader van de Wabo, onderdeel milieu, aan te vragen vanwege de voorgenomen uitbreiding van de productiecapaciteit en een aantal andere wijzigingen en ontwikkelingen.

Op 17 juli 2013 heeft de omgevingsdienst Achterhoek besloten dat er geen milieu-effectrapport hoeft te worden opgesteld aangezien er geen sprake is van belangrijke nadelige gevolgen voor het milieu (kenmerk BG: OLO872457, kenmerk ODA: Complex 2013-7).

In deze notitie is de actuele stand van zaken toegelicht voor de aanvraag van de revisievergunning die op 10 juni 2014 wordt ingediend bij de provincie Gelderland. Hierin is tevens het commentaar verwerkt van de provincie Gelderland d.d. 15 januari 2013. Voorliggende notitie is een aanvulling/actualisatie van de aanmeldnotitie. De conclusies van de aanmeld notitie is niet gewijzigd. De genoemde documenten, inclusief voorliggende notitie, worden toegevoegd als bijlage bij de aanvraag revisievergunning.

Op de locatie van FrieslandCampina in Lochem vinden activiteiten plaats van de werkmaatschappij FrieslandCampina Cheese & Butter B.V. is een inrichting voor de verwerking van zuivelproducten tot boter, boterolie, melkpoeder en Milkprism.

Aanleiding voor de revisievergunning is de uitbreiding van de productiecapaciteit en een aantal andere aanpassingen en ontwikkelingen. Als gevolg van de productie-uitbreiding neemt de aanvoer van grondstoffen toe. Hiervoor worden aansluitend maatregelen getroffen om ondersteunende voorzieningen onder andere tankopslag op de benodigde capaciteit te brengen.

2 M.e.r.-regelgeving

In het Besluit m.e.r. wordt geregeld welke activiteiten m.e.r.-(beoordelings)plichtig zijn en bij welke omvang en omstandigheden dat het geval is (zogenaamde drempelwaarden).

Voorgenomen capaciteitsuitbreiding van FrieslandCampina valt onder de definitie van 'Oprichting, wijziging of uitbreiding van een installatie van een zuivelfabriek', zoals in het Besluit m.e.r. opgenomen in categorie D 36:

- In gevallen waarin de activiteit betrekking heeft op een productiecapaciteit van 30.000 ton per jaar of meer

Onderdeel D van het Besluit m.e.r. bevat activiteiten, plannen en besluiten waarvoor het maken van een m.e.r.-beoordeling verplicht is. Op de locatie vinden geen m.e.r.-plichtige activiteiten plaats zoals genoemd in onderdeel C.

De uitbreiding van de productie betreft activiteiten die al jaren op de locatie worden uitgevoerd en waarvan de gevolgen voor het milieu volledig bekend zijn. Er is geen sprake van andere activiteiten dan die reeds zijn vergund. De uitbreiding omvat in hoofdzaak het aanvoeren van meer melk en room en het plaatsen van een extra aantal opslagtanks.

Het karakter van het bedrijf verandert niet, doordat slechts sprake is van een uitbreiding in bestaande activiteiten. Voor de m.e.r.-aanmeldnotitie zijn de uitkomsten gebruikt van diverse milieuonderzoeken die voor de voorliggende vergunningaanvraag zijn uitgevoerd.

3 Algemene gegevens

3.1 Naam en adres

Naam : FrieslandCampina Cheese & Butter B.V.
Adres : Kanaalstraat 4/6
Postcode : 7240 DA
Plaats : Lochem

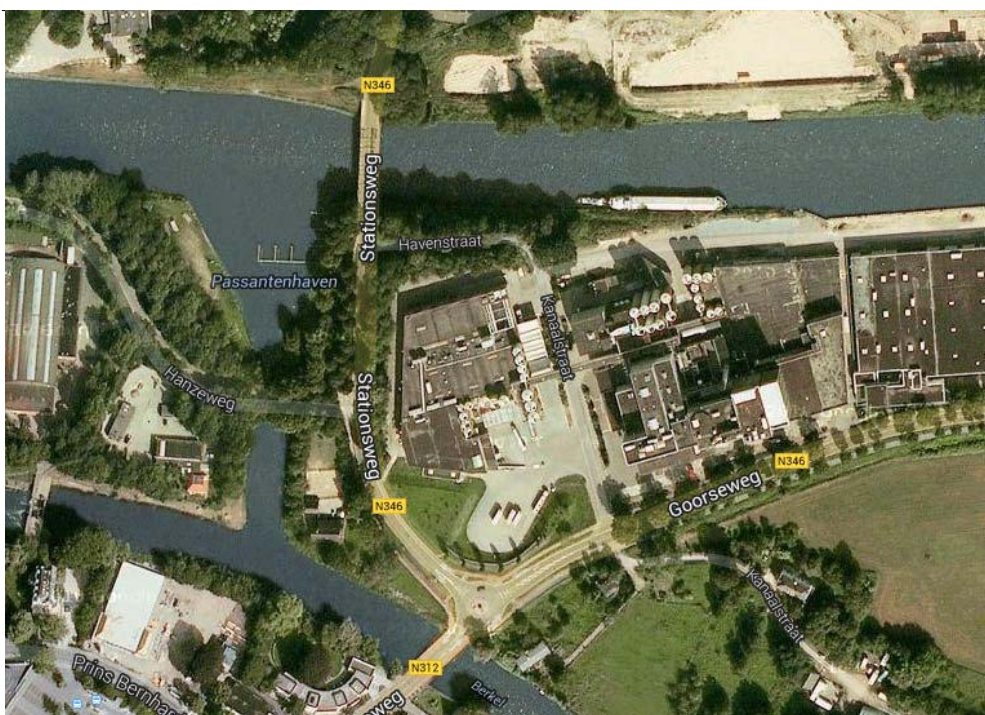
De drijver van de inrichting is FrieslandCampina Butter & Milkpowder, verder in de aanvraag genoemd FrieslandCampina. FrieslandCampina Butter & Milkpowder is de handelsnaam van deze locatie van FrieslandCampina in Lochem.

3.2 Activiteiten

FrieslandCampina Lochem is voornamelijk producent van melkpoeder- en botergerelateerde producten. Voor een uitgebreide productiebeschrijving wordt verwezen naar hoofdstuk 4 van de toelichting op de vergunningaanvraag.

3.3 Omgeving

De inrichting is gelegen op het industrieterrein aan de Kanaalstraat 4-6 te Lochem ten noordoosten van de bebouwde kom van de stad Lochem. Aan de noordzijde wordt het terrein begrensd door het Twentekanaal, aan de oostzijde en zuidzijde door de Stationsweg en de Goorsegweg. De ligging is weergegeven in figuur 2.1.

Figuur 2.1 Overzicht van de inrichting en omgeving (bron; maps.google.nl)

In de directe omgeving van het bedrijf liggen een tweetal Natura 2000 gebieden, waarvoor een bijzondere bescherming geldt. Het Stelkampsveld ligt met 6 km afstand het dichtst bij de locatie (zuidoostelijke richting). Het Teeselinksven ligt op een afstand van 15 km (oostelijke richting).

3.4 Vergunningen

Voor een overzicht van de vigerende vergunningen en meldingen, wordt verwezen naar hoofdstuk 2.3 van de aanvraag revisievergunning.

Op de activiteiten van het bedrijf (melkontvangst > 200 ton/dag) is de IPPC-richtlijn (96/61/EG) van toepassing, zoals die is geïmplementeerd in de Nederlandse wetgeving. Op grond hiervan dienen de processen en de werkwijze te voldoen aan de Beste Beschikbare Technieken zoals vastgelegd in de daarvoor opgestelde BREF-documenten. In de bijlage bij de vergunningaanvraag is een BREF-toetsing opgenomen.

4 Activiteiten

4.1 Aanleiding uitbreiding

De aanleiding voor de uitbreiding van de productiecapaciteit is een toenemend aanbod van melk en hieraan gekoppeld de beschikbaarheid van room, in verband met het vervallen van de quotering voor melk bij de leveranciers.

4.2 Motivatie voorgenen activiteit

Voor FrieslandCampina is het logisch de productie van boter, boterolie, Milkprism en melkpoeder op de locatie Lochem te vergroten vanwege de ervaring met deze producten in Lochem.

De productie heeft gevolgen voor de transportbewegingen, omvang van het energieverbruik, de luchtmissies, de lozingen, het ontstaan van afvalstoffen en de veiligheidssituatie. Voor de milieuhygiënische beoordeling is ook de geluidemissie als gevolg van de toename van het aantal transporten en de plaatsing van de tanks van belang.

Voor FrieslandCampina is de vestiging in Lochem een groeilocatie voor betreft de verwerking van melk en room. Na realisatie van de projecten die in deze notitie zijn beschreven, kan op middellange termijn, buiten het bestek van de ontwikkelingen die nu worden aangevraagd, een verdere groei van de productiecapaciteit verwacht worden. Bij de huidige aanvraag revisievergunning wordt vooruitgezien naar het jaar 2017.

Interne wijzigingen aan apparatuur, opstelling en bedrijfsvoering binnen de voorschriften van de verleende vergunningen zijn bovendien mogelijk. Nieuwe aanpassingen die niet binnen de beschikbare vergunningen vallen, zullen afzonderlijk worden aangevraagd of gemeld. Voor de vergunningaanvraag wordt maximale flexibiliteit binnen de gestelde grenswaarden gevraagd.

4.2.1 Aard en omvang van de activiteiten

De wijzigingen betreffen uitbreidingen van de capaciteit in bestaande processen en voorzieningen. Aangevraagd wordt de volgende productiecapaciteit, waarbij wordt vooruitgezien naar het jaar 2017:

- Boter, capaciteit 130.000 ton per jaar
- Melkpoeder, capaciteit 102.500 ton per jaar
- MilkPrism, capaciteit 25.600 ton droge stof per jaar
- Boterolie, capaciteit 60.000 ton

Door toename van de productie is sprake van intensiever transport op het bedrijfsterrein.
De nieuwe situatie voor de rijroutes is opgenomen in het akoestisch model.

Verder is FrieslandCampina voornemens om de onderstaande ontwikkelingen door te voeren.

- Bijplaatsen nieuwe lijn boteroliefabriek conform de geldende eisen, bijplaatsen boterolietanks
- Bijplaatsen van een nieuwe ammoniak koelinstallatie, 500 kg ammoniak
- Vervanging van koelinstallaties HCFC's
- Verplaatsen en vervangen van het ketelhuis
- Vervanging gaskachels van de torens 4, 5 en 6
- Explosieontlasting en/of onderdrukking van torens 3, 4, 6 en 7 (interne verbouwingen), geen milieueffecten
- Hygiëne zonering, inpandig, geen milieueffecten. Deze ontwikkeling wordt voor de volledigheid genoemd, maar maakt geen onderdeel uit van deze aanvraag
- Plaatsen noodaggregaat voor blusvoorziening van de torens
- Brandcompartimentering
- Vervanging luchtbehandelingkast op het dak van de boterfabriek
- Milkprism extra opslagtanks voor verschillende productstromen
- Plaatsen vetvanger voor het afvangen van vet uit afvalwater in de boterfabriek
- Bouw extra meetvoorziening afvalwater ((omgevingsvergunning bouwen reeds vergund, zie tabel 2.1)
- RMO-CIP gebouw één reinigingsplek afschermen en inrichten naar afleverstation voor room en serum
- Nieuwe losplaats en opslaglocatie loog en zuur
- Uitbreiden stikstoftank naar 10.000 liter

Als gevolg van de uitbreiding treedt er ten opzichte van de bestaande bedrijfssituatie geen wijziging op in de aard van de inrichting en de processen. Er is alleen sprake van uitbreiding van bestaande activiteiten die vergelijkbaar zijn met de vergunde activiteiten van het bedrijf. De vigerende milieuvergunning dient hiervoor geactualiseerd te worden middels een revisievergunning. Uitgangspunt voor het bedrijf is echter dat voldaan wordt aan de huidige voorschriften.

In deze notitie worden de relevante milieuaspecten van de aanpassingen beschreven. Omdat de aanpassingen ook invloed hebben op de lozingen wordt ook getoetst aan de voorschriften in de Waterwet-vergunning. De voorgestelde wijziging valt binnen de huidig lopende aanvraag van de aanpassing van de Waterwet. Ook zijn bouwkundige aanpassingen noodzakelijk waarvoor bouwvergunningen zijn aangevraagd. De diverse onderdelen van de uitbreiding die in deze notitie zijn opgenomen zullen stapsgewijs worden gerealiseerd.

Bij de aanvraag revisievergunning zijn alle bijlagen van het getalsmatig deel geactualiseerd. De getalswaarden die voor de verschillende uitbreidingen zijn opgenomen, zijn een goede weergave voor de omvang maar kunnen bij realisatie in geringe mate ($\pm 10\%$) afwijken.

4.3 Milieubeleid FrieslandCampina

FrieslandCampina is met het Ministerie van Economische Zaken een Meerjarenafspraak Energie aangegaan. In 2008 is de MJA-3 ondertekend. In het kader van dit convenant heeft het bedrijf voor de planperiode 2009-2012 een gecombineerd Bedrijf energie- en milieuplan (BEMP) opgesteld en voorgelegd aan de vergunningverleners. De plannen zijn gericht op het blijvend voldoen aan de Beste Beschikbare Technieken waarbij tevens rekening is gehouden met de aan het bedrijf verleende vergunningen. Over de uitvoering wordt jaarlijks gerapporteerd. In september 2012 heeft het bedrijf een nieuw EEP voor de periode 2013-2016 opgesteld en ingediend bij bevoegd gezag en AgentschapNL.

FrieslandCampina richt zich op het blijvend voldoen aan ontwikkelingen in wet- en regelgeving en toetst de activiteiten aan de beste beschikbare technieken (BBT), zoals die in het kader van de IPPC-richtlijn zijn vastgelegd in de BREF-documenten.

FrieslandCampina in Lochem beschikt over een gecertificeerd milieuzorgsysteem conform ISO 14001, waarmee de effecten van de bedrijfsvoering voor het milieu worden beheerst. Als onderdeel van het milieuzorgsysteem worden de milieueffecten van nieuwe ontwikkelingen getoetst op het voldoen aan wettelijke eisen.

5 Milieuaspecten

Uitgangspunt bij ontwikkelingen op productielocaties van FrieslandCampina is het toepassen van de Beste Beschikbare Technieken, zoals beschreven in de BREF-documenten. Door het geheel van preventieve en organisatorische maatregelen wordt een zo groot mogelijke bescherming van het milieu bereikt. Milieumaatregelen worden meegenomen in het ontwerp, de realisatie en de bedrijfsvoering van de processen. Door een hoge mate van procesautomatisering wordt bereikt dat processen onder nauwkeurig vastgestelde condities verlopen en bestuurd en bewaakt worden. Als bijlage bij de vergunningaanvraag wordt een uitgebreide weergave gegeven van de toepassing van de Beste Beschikbare Technieken.

Onderstaand worden de diverse milieuaspecten specifiek behandeld. Hierbij is uitgegaan van de effecten tijdens de gebruiksfase. In de aanlegfase vindt er geen extra milieubelasting plaats anders dan de gangbare aspecten die normaal bij de bouw van gebouwen en installaties betrokken zijn.

5.1 Grond- en hulpstoffen

De aanvoer van grond- en hulpstoffen neemt toe. De verhoogde aanvoer leidt tot toename van het aantal transportbewegingen. Aan de gevolgen hiervan wordt aandacht besteed bij het onderdeel geluid. Het rapport van het akoestische onderzoek is als bijlage toegevoegd bij de aanvraag revisievergunning.

Ten behoeve van de reiniging van de procesinstallaties zal het gebruik van natronloog en salpeterzuur toenemen. Deze toename is gering doordat de hoeveelheid reinigingen door de voorgenomen uitbreiding niet noemenswaardig gaat toenemen. De capaciteitsuitbreiding wordt gerealiseerd door een efficiënter gebruik van de beschikbare productiecapaciteit.

5.2 Energie

Het beleid van FrieslandCampina is om klimaatneutraal te groeien. De energie wordt jaarlijks gerapporteerd in het Milieu jaarverslag.

5.3 Lucht

De resultaten van het luchtkwaliteitonderzoek laten zien dat de totale concentraties (bijdrage van FrieslandCampina bij de achtergrondconcentratie) voldoen aan de grenswaarden uit de Wet luchtkwaliteit. De gecumuleerde bijdrage met de achtergrondconcentratie ligt voor zowel NO₂ als PM₁₀ ruim onder vigerende grenswaarden. Ook wordt het aantal overschrijdingen van de uur- en daggemiddelde concentratie voor respectievelijk NO₂ en PM₁₀ niet overschreden.

5.4 Emissierechten

Het gezamenlijk opgestelde thermisch vermogen bedraagt meer dan 20 MW, waardoor het bedrijf voor de periode 2013- 2020 onder het systeem van CO₂-emissiehandel valt.

FrieslandCampina is deelnemer van het handelssysteem en zal rechten aankopen indien dit noodzakelijk is.

5.5 Natuur

Op 5 juni 2014 heeft FrieslandCampina separaat een aanvraag ten behoeve van de verlening vergunning artikel 19d NBW ingediend bij de provincie Gelderland, zaaknummer 2014-008854. De procedures van de aanvraag Nbw en de aanvraag Wabo, onderdeel milieu worden niet aan elkaar gekoppeld. In het kader van natuurbescherming is door Tauw een natuuronderzoek verricht, met kenmerk N001-1223846POJ-baw-V01-NL d.d. 17 juni 2014. Onderstaand wordt de conclusie weergegeven.

De ontwikkelingen van FrieslandCampina Lochem hebben geen negatieve gevolgen voor beschermde soorten en natuurgebieden in de omgeving van het terrein:

- De uitbreiding leidt niet tot areaalverlies of verstoring van beschermde soorten van beschermde soorten. De uitbreiding leidt daarom niet tot overtreding van de Flora- en faunawet. Een ontheffing van die wet is daarom niet noodzakelijk
- De depositie van de aangevraagde situatie neemt af ten opzichte van de referentiesituaties. Hierdoor is het aanvragen van een Natuurbeschermingswetvergunning niet nodig

5.6 Water

De watervoorziening van het bedrijf is gebaseerd op leidingwater, bronwater en hergebruik van condensaat en waterpermeaat. Door het maximaliseren van het condensaat gebruik, wordt verwacht dat het gebruik van bronwater binnen de huidige vergunde hoeveelheid van 560.000 m³ zal blijven. De vergunning in het kader van de Grondwaterwet is daarmee toereikend.

Voor koeling van procesapparatuur wordt gebruik gemaakt van oppervlaktewater dat wordt ingetrokken vanuit het Twentekanaal. Ondanks de uitbreiding zal geen overschrijding plaatsvinden van de huidige vergunde hoeveelheid oppervlaktewater die kan worden ingetrokken. Uitgangspunt voor de lozing op het oppervlaktewater is dat voldaan wordt aan het huidige toetsingskader in zake de thermische belasting op het oppervlakte water.

De omvang van de afvalwaterlozing in de nieuwe situatie is berekend door een extrapolatie van de beschikbare meetresultaten van de verschillende deelmetingen. De berekende hoeveelheid valt binnen de huidige limiet van de Waterwet-vergunning en behoeft vanuit de uitbreiding geen aanpassing.

5.7 Afvalstoffen

Er treedt geen wijziging op in de aard van de afvalstoffen. Door de toename van de activiteiten zullen de af te voeren hoeveelheden licht stijgen door extra verpakkingsafval, naar verwachting met 5-10%. De bestaande voorzieningen voor scheiding en afvoer van afvalstoffen behoeven geen aanpassing.

5.8 Bodem

FrieslandCampina Lochem heeft niet voor alle activiteiten een verwaarloosbaar bodemrisico. Voor deze activiteiten is een Plan van Aanpak opgesteld in de bodemrisicoanalyse, als bijlage bijgevoegd bij de aanvraag revisievergunning. Het Plan van Aanpak is opgenomen in onderstaande tabel. Het uitgangspunt is dat de activiteit een verwaarloosbaar bodemrisico krijgt na de implementatie van het actiepunten. In het Plan van Aanpak is opgenomen of het actiepunten een maatregel (procedure) of een voorziening (technische aanpassing) betreft.

Hierbij zal ook een planning moeten worden opgenomen. Het uitgangspunt is dat na het doorvoeren van het Plan van Aanpak, wordt voldaan aan BBT.

Tabel 5.1 Plan van Aanpak

Nr.	Activiteit	Actiepunt	Maatregel of voorziening
11.	Smeerolie werkplaats kelder boterfabriek	- Aandacht voor geschikte emballage - Controle op vol raken lekbak - Visueel toezicht - Algemene zorg	Maatregelen en voorzieningen
27.	Losplaats zuivelstromen poederfabriek	- Kerende voorziening	Voorziening
34.	Botermelktank	- Kerende voorziening en/of lekbak - Los- en laadinstructie - Faciliteiten en personeel	Maatregel en voorziening

Bovengenoemde maatregelen en voorzieningen worden binnen een afzienbare tijd verder vormgegeven en gerealiseerd door FrieslandCampina.

5.9 Geur

De productieprocessen op de locatie Lochem zijn in het algemeen scheidingsprocessen van droge stof en water. Er wordt uitsluitend gewerkt met verse grondstoffen die gekoeld worden getransporteerd en bij ontvangst direct gekoeld worden opgeslagen. Het productieproces van poeder wordt gekenmerkt door het verdampen van water uit melk, welke daarna verder wordt verpoederd. Er vinden geen processen plaats waarbij molecuulstructuren van de grondstoffen en/of tussenproducten, worden afgebroken ten gevolge van biologische of chemische omzettingen. Geconcludeerd kan worden dat de productieprocessen geen geurbron zijn. Over de afgelopen jaren zijn tevens geen geurklachten van omwonenden bekend.

5.10 Veiligheid

Ammoniak

De ammoniak-koelinstallaties voldoen aan PGS-13 (2009). Er zijn geen buiten geplaatste ammoniak-vloeistofleidingen naar de verdamper of verdampers met een diameter groter dan DN50. De installaties zijn van type 1, dat wil zeggen: alle ammoniakvoerende onderdelen zijn opgesteld in de machinekamer of binnen de bedrijfsgebouwen, met uitzondering van de condensor met verbindend leidingwerk.

ATEX

De poedertorens voldoen aan ATEX 95. De ruimtes zijn gezoneerd en voldoen aan ATEX 137. Ook zijn de sproeidroogtorens voorzien van CO-detectie + automatische blussing.

Chemicaliën

De opslag van chemicaliën in emballage voldoet aan de hiervoor geldende richtlijn PGS 15. De opslag van niet brandbare bulkchemicaliën (natronloog en salpeterzuur) is gebaseerd op PGS30 die gericht is op de opslag van brandbare chemicaliën. Ook wordt de BRL 903/08 in acht genomen, in afwachting van de richtlijn PGS 31.

5.11 Geluid

Het aantal vrachtwagenbewegingen ten gevolge de uitbreiding neemt evenredig toe met de melkaanvoer. De gevolgen van deze stijging in het aantal vrachtwagenbewegingen worden vanuit het akoestisch model van het bedrijf doorgerekend. Uitgaande van de stijging in de melk en room aanvoer zal de totale hoeveelheid aan transportbewegingen toenemen met een aantal van circa 65 per etmaal gedurende piekdagen. De rijroutes op het bedrijfsterrein en de verdeling van het aantal bewegingen over het etmaal blijven ongewijzigd.

De resultaten van het akoestisch onderzoek wijzen uit dat de grenswaarden uit de vigerende milieuvergunning worden overschreden met 3 tot 10 dB(A). Maatgevende geluidbronnen zijn de twee grote koeltorens op de poederfabriek en de afvoeren van poedertorens 4, 5 en 7 op het dak.

Geluidbeperkende voorzieningen zijn noodzakelijk om aan de eisen uit de vigerende milieuvergunning te voldoen en het risico op geluidhinder bij omwonenden te verkleinen. Voor een overzicht van maatregelenpakketten wordt verwezen naar het akoestisch onderzoek dat is opgenomen als bijlage bij de aanvraag revisievergunning.

6 Conclusie

De voorgenomen ontwikkelingen bij FrieslandCampina Butter & Milkpowder, locatie Lochem, zijn mogelijk van invloed op de volgende aspecten:

- Geluid
- Bodemrisico's
- Luchtkwaliteit
- Natuur
- Externe veiligheid (PGS 13, PGS 15, PGS 31/ BRL 903/08)

Sectorale wetten bieden voldoende waarborg om eventuele nadelige gevolgen voor het milieu tijdens de gebruiksfase te voorkomen. Om aan de vigerende wet en regelgeving te voldoen zal FrieslandCampina maatregelen treffen die noodzakelijk zijn. De uitbreiding heeft geen nadelige gevolgen voor de luchtkwaliteit en de natuur en de veiligheid binnen de inrichting is gewaarborgd.

Op grond hiervan luidt de conclusie dat belangrijke nadelige gevolgen voor het milieu als gevolg van de voorgenomen ontwikkelingen bij FrieslandCampina Lochem niet te verwachten zijn.